

DE POSTRIJDER

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's dondersdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DER PROVINCIE LIMBURG

Abonnement

Binnen de stad, 7 fr. per jaar.
Buiten de stad, 8 fr.
Een blad afzonderlijk 15 centimen.
De abonnees zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centimen per drukregel.
Reclamen, vormissen en andere artikels vooraan of midden in het blad: 1 fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 17 OCTOBER

De vervolging.

Minister Bara verdedigt in den *Echo du Parlement* den hatelijken maatregel van uithongering, door hem tegen de geestelijkheid genomen.

De wet op het budget, zegt hij, bevat sedert 1881 de volgende bepaling:

De ministers der katholieke, protestantsche, Anglikaansche of Israëlitische erediensten zullen geen recht hebben op eene jaarwedge:

1° Indien zij onderworpen zijn aan patentrecht, uit hoofde van een bedrijf, eenen handel of eene nijverheid, uitgeoefend zonder toelating van het gouvernement.

2° Indien zij vreemdelingen zijn en gebruikt worden in de bedieningen van het geestelijk ambt, zonder de toelating van het gouvernement.

Er ontbreekt maar ééne voorwaarde aan die dwingelandsche bepaling, namelijk die van wettig te zijn. Immers de Grondwet zegt dat het gouvernement hoegenaamd niet mag tusschenkomen in de benoeming of de keus der geestelijkheid door de bisschoppen; hijgevolg heeft het geen het minste recht de uitoefening van het geestelijk ambt aan zijne goedkeuring ondergeschikt te maken.

Verder zegt de *Echo du Parlement* dat de priesters door den maatregel van den heer Bara getroffen in opstand zijn tegen de wet, omdat zij het katholiek onderwijs bevorderen en aan de ouders voor oogen houden dat hun geweten, als katholiek, hun verbiedt hunne kinderen naar de officieele geuzenschool te zenden.

In de gansche houding onzer geestelijkheid, tegenover de wet van 1879, is geen schijn van opstand gelegen. De Grondwet geeft aan alle Belgen het recht hunne kinderen te doen onderwijzen in de scholen welke zij verkiezen, gelijk zij aan iedereen, hij zijn Belg of vreemdeling, het recht en de vrijheid geeft openlijk de officieele scholen aftekeuren en de katholieke scholen aan te prijzen.

Overigens, indien de heer Bara daarin eene rede vindt om aan de geestelijken hunne jaarwedge te onthouden, waarom betaalt het gouvernement voortdurend de staatsbeambten die, gelijk zekere professoren der Staats-hoogescholen, zijne toelating niet vragen om het bedrijf van dagblad-schrijvers uitte oefenen, en die, zoowel in hunne leergangen als in hunne dagbladen, zich niet het minst geneeren om de wetten aan te randen welke hun niet aanstaan?

Is dat dan ook geen opstand tegen de wet? En waarom heeft men de ambtenaars niet gestraft die, onder de wet van 1842, niet ophielden die wet aan te randen en er de afschaffing van te vragen? Waarom straft men de professoren niet, die openlijk verklaard hebben dat de Grondwet eene groote fopperij is? Neen, aan die geeft men liever een pensioen van ruim 8,000 frank en men verklaart ze groote vaderlanders!

De geestelijkheid is dus niet in opstand tegen de wet, doch de geschiedenis levert voorbeelden op van zulke opstanden die volkomen wettig waren. Indien de heer Bara en zijne liberale vrienden wenschen de geestelijkheid en al de katholieken in opstand te zien, dan hebben zij maar wettig te maken gelijk de bloedhonden van het schrikbewind.

De wet die de priesters dwong den eed van haat tegen het koninkdom af te leggen was ook eene wet. De gansche geestelijkheid, op weinige uitzonderingen na, en geheel de katholieke bevolking stonden tegen die wet op en ondergingen liever de wreedsche vervolgingen dan eraan te gehoorzamen.

Zouden het gansche volk beweerden dat, in dien tijd, de bloedhonden van het schrikbewind gelijk hadden en dat de geestelijkheid en de katholieken de vervolging verdienden, welke zij alsdan voor het behoud van hun geloof hebben uitgestaan? Zij hebben het maar te zeggen.

Wij herhalen het, de zaken staan nog zoo ver niet. De geestelijkheid en de katholieken houden zich binnen de palen der wettelijkheid, omdat deze voldoende is om hun recht te doen gelden. Niettemin worden ze voor oproermakers uitgescholden en als zodanig vervolgd.

Waarom? Omdat er geene andere reden bestaat en dat de zogenaamde «oproer der geestelijken» tot voorwendsel moet dienen om aan de vrijheidsmoordende dwingelandij der geuzen eenen schijn van rechtvaardigheid te geven.

De *Etoile Belge* vindt minister Bara zeer gematigd in zijne vervolging tegen de priesters.

«De minister van justitie, zegt zij, had, krachtens de macht welke de wet op de vreemdelingen hem geeft, die priesters uit het land kunnen jagen, als oproermakers. Hij heeft zich te vreden gehouden met ze niet meer te betalen.»

Hoe vindt hij die gematigdheid? Zouden de beroofde priesters niet welden een adres van bedankingen te stemmen aan minister Bara?

Wat de *Etoile* echter vergeet, dat is te bewijzen dat de priesters door den minister getroffen inderdaad «oproermakers» zijn.

Wel is waar beweert zij dat de priesters, naar men zegt, de geloovigen aanzetten tot verachting van de wetten.

Die beschuldiging is echter al te onduidelijk. Immers, men weet dat er geene de minste verachting van de wetten in bestaat zijne kinderen naar de katholieke scholen te zenden. Dat is, heel eenvoudig, gebruik maken van een recht dat de Grondwet aan alle Belgen waarborgt.

Wil men een ontegensprekelijk bewijs dat de maatregel van vervolging door minister Bara tegen de priesters genomen niets anders is dan een middel van vervolging tegen het katholiek onderwijs, tegen den godsdienst zelve? Ziehier dat bewijs:

In het aartsbisdom van Mechelen zijn een groot getal pastoors schriftelijk verwittigd geworden dat zij hunne kapelaans zouden mogen behouden, indien zij de vrije scholen sluiten welke zij gesticht hebben.

Deze tijding is ercht en zal niet gelogenstraft worden. De afschaffing der kapelaans is dus niet noodig omdat zij er te veel zijn in evenredigheid der bevolking, maar een middel om de katholieke scholen te vernietigen.

Indien de heer Bara echter meent het katholiek onderwijs op die manier ten onder te brengen, dan heeft hij het leelijk mis.

De *Onafhankelijke* van Hasselt wil dat de katholieken zich regelrecht tot den koning zouden wenden, om bij hem de willekeurigheid van M. Bara aan te klagen.

«Onze stemmen moeten klinken tot in het paleis van den koning, zegt het blad. Het is meer dan tijd. Men trekt er zich altijd uit met te zeggen: 't Zijn de ministers, 't is de koning niet!»

«Welnu, wij willen weten of de koninklijke macht, of de vreedzame invloed van den koning aller Belgen, niet in staat is om ons recht te doen wedervaren.»

Wij gelooven niet dat dit een totaal afdoende weg is. Veel beter zou het zijn dat de katholieken wat minder laf waren, zich meer nationaal, dat is vlaamsch toonden, de handen aan 't werk sloegen en bij middel der stembus, het antinational en franschgezind gouvernement wegkeerden.

School en Kerk.

In Frankrijk is 't schoolstrijd gelijk hier, en daar ook is de regerende geuzerij er op uit om alle gevoelens van geloof in de herten der kinderen te smooren.

Dezer dagen wierd te Yvry, nabij Parijs, de gemeenteschool voor meisjes ingehuldigd. De meier of burgemeester hield eene redevoering, en hij zei onder andere:

«Vele kerktorens verheffen zich nu nog fier ten hemel, boven de nederige woonst van boer en werkmán; maar de moderne school zal overwinnen, en het is klaarblijkelijk dat voor de toekomst, de school de kerk zal doodden.»

Verstaan, niet waar lezer! De nieuwerwetsche school is geschikt om de kerk te doodden, om den godsdienst te dooven. Wat de vergesuche school nog zal doodden, vraagt het aan den grijzen keizer van Duitschland, hij zal het u zeggen, hij zal zeggen dat zulke school, in korte jaren, zal zijn een graf voor alle onderdanigheid en weêrhouding, eene woekerplaats voor ongebondenheid en misdaad.

Maar neen, dat zal niet gebeuren in ons land, en in Frankrijk ook niet. Het verstand van de menschen zal opklaren, en de katholieken zijn nog daar om te werken en te strijden. In vele landen reeds wil men niet meer van de zoogezede onzijdige school. In Oostenrijk heeft men er genoeg van. In Pruisen heeft men er genoeg van. In Beieren heeft men er genoeg van. In Spanje wil men er niet van. In Zwitserland heeft men er genoeg van. In Rusland heeft men er genoeg van. In vele andere landen en gewesten van de wereld heeft men ook begrepen dat de onzijdige school is «een doosje waar leelijke beestjes in zitten,» en waarvan men, om wel te zijn, het dekselke zorgvuldig moet toelaten. Nog onlangs verklaarde lord Ripon, onder-koning van Engelsch Indiën dat de onzijdige school was eene onmogelijkheid, eene dwaasheid, eene plage.

De onzijdige school zal niet geïden, ook bij ons niet, en hoort wat de *Voix de Luxembourg* schrijft over den schooltoestand in Luxemburg, nu sedert de heropening der klassen:

«Al de katholieke scholen onder provincie zijn heropend, uitgenomen ééne, integendeel zijn er twaalf nieuwe in de plaats gekomen. Ondanks al de pogingen der geuzerij, zijn er ook vele ouders tot inzien gekomen, en zij hebben besloten hunne kinderen toe te vertrouwen aan onderwijzers die getrouw zijn aan God en Kerk. Een aanzienlijk getal officieele scholen, zal geenen enkelen leerling meer hebben.»

BINNENLAND

Er zijn te Brussel valse geldstukken van 1 frank in omloop met de beeldenissen van Leopold I en Leopold II en de jaartallen 1830 1880

op. De stukken zijn zoo goed nagemaakt, dat men ze moeilijk kan kennen.

Heden dinsdag zal te Brussel in het lokaal der Beurs eene internationale konferencie plaats hebben, voor het vervangen van den oorlog door een scheidgerecht. Een honderdtal leden van de gouvernementen van Frankrijk, Duitschland, Oostenrijk, Hongarie, België, Holland, Zwitserland, Italië, Zweden, Denemark en Engeland, alsook verscheidene rechtsgeleerden en professoren uit deze landen, zullen de konferencie bijwonen. Waarschijnlijk zullen de Vereenigde Staten van Amerika insgelijks vertegenwoordigd worden. Het doel der vereeniging is het stichten eener internationale federatie en een bondgenootschappelijk komiteit. Een groot getal exemplaren van de processen-verbaal der konferencie, in verscheidene talen gedrukt, zullen uitgedeeld worden.

De Belgische zending, gelast met de sterrekundige waarnemingen binst de locht van Venus voorbij de zon is te Valparaiso aangekomen.

De reis was zeer voorspoedig in de schoone tropische zeeën, maar in Augustus werden de reizigers in de straat van Magellan, waar het volop winter was, verrast door sneeuw, koude en stormwind.

Zij waaren zelfs getuigen van een vreeslijk schouwspel: een Engelsche schooner was op de kust geloopt en de matrozen waren na het onweder door de wilden van Fuego opgegeten geworden.

Zulke gebeurtenissen zal nooit het geheugen onzer landgenooten verlaten.

Men schrijft uit Milaan aan de *Italie*:

«De graaf van Vlaanderen, broeder van den koning der Belgen, heeft met zijnen prins Baude-wijn, drie dagen alhier doorgebracht. Zij hebben lang de bibliotheek van den H. Ambrosius bezocht en zijn vervolgens naar Rome vertrokken.»

De benijdensweerdige gazetendrukker. — Gazetten uitgeven is een vermakelijk tijdverdijs niemand verstoort den uitgever tenzij door eenige opmerkingen dus:

Bevat het blad te veel politieke leesstof, het wordt afgekeurd.

Zijn de letteren te groot, het bevat te weinig leesstof.

Zijn de letteren te klein, het is schadelijk voor de oogen.

Bevat het ware geschiedenissen, vele beweerden dat het gefabrikerde leugens zijn.

Bevat het geene, dan bezittenwij geen ondernemingsgeest.

Bevat het eenige grappen, men heet ons krankzinnig.

Laten wij ze daar, zij zeggen dat wij droomen.

Bevat het goede nieuwsberichten dan zegt men dat het ook in andere bladen staat.

Bevat het een artikel, dat den man behaagt, dan is de vrouw, o, omgekeerd de man jaloeersch.

Gaan wij naar de kerk, wij zijn schijnheiligen, Gaan wij eens uit, wij zien onze zaken niet na.

Vergeet men van iemand te spreken, men is zijn vijand.

Spreek men van iemand 't is altijd te veel of te weinig.

— Een studenten grap. — In het begin der tegenwoordige eeuw, werd er door een student eene poets gespeeld aan een onderwets fransch geleerde. De student beweerde een steen gevonden te hebben op de hoogte van Montmartre met het volgende opschrift:

C. E..... S. T. I..... C. I. L. E. C..... H. E. M..... I. N. D..... E. S. A. N..... E. S. Vele leden der *Académie des Inscriptions* waren hierdoor op een harde proef gesteld. Hoe meer zij hunne hersens tergen, hoe verder zij van de opheldering verdaalden. De letteren recht uit gelezen zou hun gezegd hebben: «C'est ici le chemin des anes.»

't is gelijk ge in 't vlaamsch zoudet schrijven: D..... I. T. I..... S. A. D. E. N. W..... E. G. D..... E. R. E. Z..... E. L. S.

«Dit is den weg der ezels.»

BUITENLAND

Nederland.

Te Venloo heeft de algemeene vergadering plaats van afgevaardigden der broederschappen van de H. Familie en werd aldaar het standbeeld onthuld van haren stichter Henri Hubert Belle-table, geboren te Venloo den 8° april 1851 en overleden te Hoei, in België, den 3 oktober 1882. In 1844 legde hij te Luik, waar hij werkzaam was als oplichter bij de geschutgieterij, den grondslag voor de stichting, die zich sedert van België uitbreidde onder ander naar Nederland, Frankrijk, Engeland en die alleen in Holland ongeveer 3000 afdelingen met meer dan 100,000 leden tellt.

In Frankrijk.

NOG EEN PRIESTERMOORDER.

Nauwelijks twee maanden geleden, deelden wij het verhaal mee van den afschuwelijken moord door een laudlooper, uit baat voor den priester, op den pastoor van Saint-Arçous-d'Allier gepleegd. De moordenaar stierf sedert ronwhartig op het schavot. Al het afschuwelijke van de daad des

priestermoorders is nog in ieders geheugen, en wij hebben reeds eene nieuwe daad aan te stippen, juist in dezelfde omstandigheden gepleegd.

Den 30 oktober laatsleden, rond 10 uren 's avonds belede een onbekende aan de pastorie van Arcis-le-Ponsard; hij kwam den pastoor, M. Aubert, verzoeken, zekere vrouw Moreau te gaan bedienen, die bij den veldwachter, in de nabijheid van de abdij van Igny, inwoonde. De persoon, na dit aan den pastoor gevraagd te hebben, ging henen, onder voorwendsel dat hij in het dorp nog andere boodschappen te doen had; onder weg zou hij op den pastoor wachten.

M. Aubert vertrok alleen en kwam alzo te midden van een bosch, hetwelk hij moest doortrekken om de woning van den veldwachter te bereiken. Hij had nog niemand ontmoet. Eensklaps hoort hij twee schoten onder de boommen weergalmen en gevoelt ter zelve tijd dat hij lichtelijk aan de linkerwang gekwetst is; een andere kogel had zijne sountaan geraakt, juist boven den rechter schouder.

M. Aubert stelde het alsdan op een loopen in de richting der abdij van Igny, waar men hem herbergzaamheid verleende. 's Morgens ten 5 ure, begaf hij zich naar de woning van den veldwachter; daar vernam hij dat er niemand ziek was.

Die geheimzinnige zaak zal waarschijnlijk weldra opgehelderd worden. M. Aubert denkt het slachtoffer te zijn geweest van een kerel, die een naburig departement bewoont, waar de pastoor van Arcis eertijds verbleven heeft.

L'indicateur des chemins de fer pour la période d'hiver commencent le 15 octobre est en vente chez M. COLLEE, libraire, Grand-Place 37-39 à Tongres, au prix de 25 centimes.

Politiek overzicht

De Engelsche regering heeft de tijding ontvangen, dat het rechtsgeding tegen de Egyptische opstandelingen eenen aanvang genomen heeft. Zij heeft ook de akte van beschuldiging ontvangen. Het eerst zullen voor den krijgsraad te recht staan de hoofden van den opstand die in de voorvallen te Alexandrie betrokken zijn. Zij worden beschuldigd van de in Juni gepleegde moorden of medeplichtigheid daaraan, brandstichting en misbruik der parlementaire slag. Daarop zullen de andere beschuldigten in twee categorieën volgen.

Het lot, dat Arabi beschoren is, wekt in Engeland meer en meer de belangstelling. Welk ook de schuld van het voormalig hoofd zijn moge, de algemeene stemming is meer en meer voor zachtmoeidigheid en de pers veroordeelt ten strengste de slechte behandeling, welke Arabi van den kant zijner bewakers ondervindt.

Zij herinnert, dat op de Engelsche regering in dit opzichte eene zedelijke verantwoordelijkheid rust. De *Pall Mall Gazette* aanzelt niet te verklaren dat Arabi niet als gevangene van den Khedive maar van de Engelschen moet beschouwd worden.

In elk geval is men van gevoelen, dat niets de regering van den Khedive machtigt om den overwonnen vijand aan mishandelingen bloot te stellen.

Naar men verzekert, heeft sir Malet in last, om vertoegen deswege hij den khedive in te dienen.

Volgens een telegram uit St-Petersburg hebben de Keizer aller Russen en zijn gezin hun verblijf van Peterhof naar Gatschina overgebracht. Sedert zijne terugkeer uit Moskou vertoonde de Czaar zich te Peterhof bijna dagelijks aan het publiek.

Het trekt de aandacht dat de keizer zich met zekere voorliefde juist midden onder de dichtste volksmenigte beweegt, zonder begeleiding, althans zonder dat men iets van begeleiders bespeurt. Op de concerten van de muziek der wacht in het park van Peterhof was de czaar gewoonlijk tegenwoordig in eenen tilbury dien hij eigenhandig bestuurde.

Velen herkennen den Czaar niet en bespeurden eerst aan het erluidig groeten der omstanders, wie in dat eenvoudig rijtuig zat. De keizer scheen zich niet opzet onder het volk te mengen ten einde door zijnen persoon bloot te stellen alle geruchten te weerleggen, die wegens zijn teruggetrokken leven over hem in omloop waren.

Het ministerie heeft in de Staten generaal zijn wetsontwerp nedergelegd betrekkelijk de wijziging der kieswet. Men berekent dat het getal kiezers met 22,000 zal vermeerderd worden.

Voor de drie grootste steden, Amsterdam, en den Haag zal de cijns van 112 en 100 gulden op 60 gulden verminderd worden; in de andere steden, volgens hare grootte, zal de cijns van 60, 50, 40 en 30 gulden gebracht worden op 40, 30, 24 en 20 gulden, welke laatste cijfer het minimum is door artikel 76 der grondwet vastgesteld.

Herhaalde malen reeds is eene wijziging der kieswet voorgesteld geworden, maar zij heeft nooit eene meerderheid in de Kamers kunnen verwerven; het is te hopen dat ditmaal het ministerie beter gelukken zal.